

Студент 2 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

Анотація. Проаналізовано джерела фінансування, за рахунок яких можна здійснити диверсифікацію. Зазначено їх переваги та недоліки. Запропоновано схему етапів емісії цінних паперів. Надано пропозиції щодо оптимального співвідношення власних та позикових коштів.

Аннотация. Проанализированы источники финансирования, за счет которых можно совершать диверсификацию. Отмечены их преимущества и недостатки. Предложена схема этапов эмиссии ценных бумаг. Даны рекомендации относительно соотношения собственных и заемных средств.

Annotation. The sources of funding, allowing to make diversification, are analyzed. Their advantages and disadvantages are marked out. The scheme of the stages of the securities issue is offered. Recommendations in relation to debt ratio are given.

Ключові слова: цінні папери, емісія, фінансування.

В умовах конкурентного середовища однією з потенційних можливостей розвитку промислових підприємств є використання цінних паперів. Відповідно до Закону України "Про цінні папери і фондову біржу" від 18 червня 1991 року [1], цінні папери – це грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємини між особою, яка їх випустила, та їхнім власником і, як правило, передбачають виплату доходу у вигляді дивідендів або відсотків, а також можливість передання грошових та

інших прав, що впливають з цих документів, іншим особам.

До випуску та обігу в країні, згідно із зазначеним Законом, допущені такі види цінних паперів (ЦП): акції; облігації внутрішніх та зовнішніх державних позик; облігації місцевих позик; облігації підприємств; казначейські зобов'язання держави; ощадні сертифікати; інвестиційні сертифікати; векселі; приватизаційні папери. На думку автора, диверсифікація джерел фінансування діяльності підприємства є одним з найбільш прийнятних засобів оптимізації розвитку підприємства, що впливають на його фінансовий стан і підвищення його конкурентоспроможності.

До джерел фінансування, за рахунок яких можна здійснити їх диверсифікацію, можна віднести самофінансування, оформлення банківського кредиту, здійснення лізингових операцій, емісію та розміщення цінних паперів.

Фінансування за рахунок власних коштів є досить вигідним та простим процесом, але обмеженим на певних етапах розвитку підприємств, тому підприємству завжди необхідно знаходитися в пошуках альтернативних джерел фінансування, щоб за необхідності їх залучення вдаватися до найбільш вигідного варіанта.

Кредитування є чи не одним з найризикованіших та, відповідно, найдорожчих джерел фінансування діяльності підприємства, що підтверджує те, що капітальні інвестиції здійснювалися за рахунок власних коштів підприємств – 64,0 % та за рахунок кредитів банків та інших позик – 13,5 % [2].

Лізинг – це відносно новий вид фінансування для України, що допомагає організаціям здійснювати реорганізацію виробництва, не відволікаючи великі грошові ресурси з обігових коштів, що сприяє розвитку такої форми фінансування діяльності підприємств в Україні [3].

Фінансування за рахунок власного або акціонерного капіталу може відбуватися за рахунок випуску та розміщення цінних паперів, що є одним з найбільш розповсюджених засобів залучення капіталу у Західній Європі [4], що зобов'язує нас розглянути технологію цього процесу більш детально.

Розміщення цінних паперів може відбуватися публічно чи приватно відповідно до етапів, наведених на рисунку. Проаналізувавши переваги та недоліки емісії та обігу цінних паперів, можна дійти висновку, що це дійсно найоптимальніший з варіантів, за допомогою якого варто диверсифікувати джерела фінансування підприємства, що також підтверджується тим, що з України в економіку інших країн світу інвестування здійснювалося переважно у вигляді акцій [2].

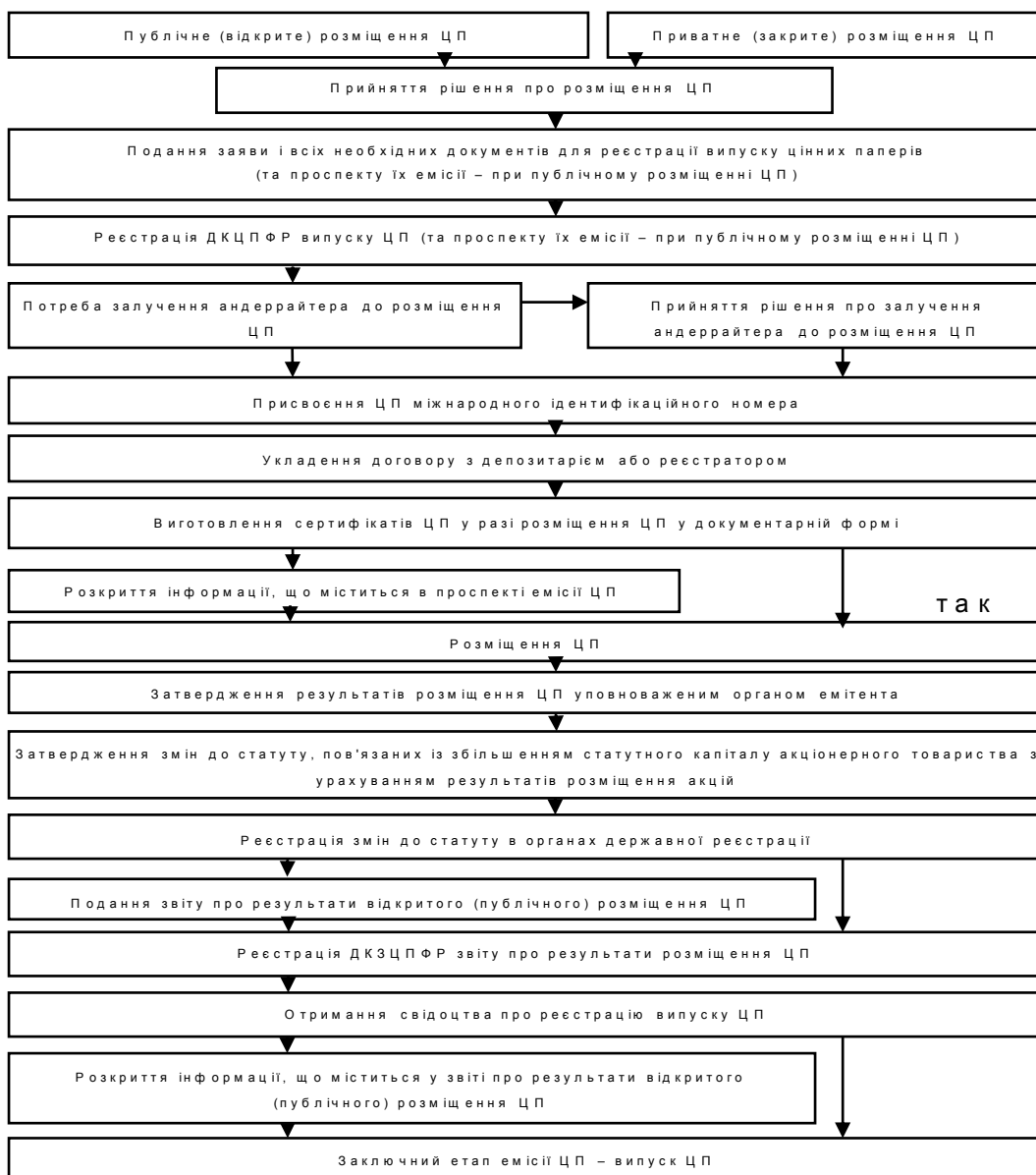

Рис. Етапи емісії цінних паперів

Оптимальне співвідношення власних та позикових коштів, тобто ефективність диверсифікації джерел фінансування за рахунок кредитування, можна визначити використовуючи методику ефекту фінансового левериджу. Що ж стосується здійснення операцій лізингу, то такий метод диверсифікації джерел фінансування доцільно використовувати у ситуації, коли на підприємстві необхідно провести реконструкцію та коли є можливість збуту продукції підприємства шляхом надання її у лізинг, тобто виступати лізингоодержувачем або лізингодавцем.

Щодо випуску та розміщення цінних паперів, то цей вид диверсифікації джерел фінансування підприємства є найменш ризикованим, тому й найменш затратним, що робить його найбільш перспективним для використання за умови подальшого розвитку інфраструктури фондового ринку України.

Наук. керівн. Богуславський Є. І.

Л і т е р а т у р а : 1. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=3480-15>. 2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 3. Кунц Р. М. Стратегия диверсификации и успех предприятия / Кунц Р. М. // Проблемы теории и практики управления. – 1994. – № 1. – С. 96–105. 4. Богуславський Є. І. Фінансові аспекти диверсифікації підприємств / Богуславський Є. І., Мілаш Л. М., Петрук О. В. // Теорія та практика державного управління : збірник наукових праць. – Х. : Вид. ХарПІ НАДУ "Магістр", 2010. – Вип. 4. – С. 223–232.